

Mynd 10. Langtíðarúrtøka og gýtingarstovnur fyrri hvønn eitt ára gamlan tosk á landgrunninum.

tí ikki at brúka líka nógva orku at fiska eina tilsvarandi nøgd, sum vit í dag brúka nógva orku til. Hetta vil við øðrum orðum siga, at skilagóð stovnsrøkt gevur betri møguleikar fyrri meira lönandi fiskiskapi, enn tað er í dag.

Sum tað varð víst á framman fyrri, kunnu politiskar avgerðir hava stóra ávirkan á, hvussu vit røkja fiskastovnarnar. Dømini her vísa, at um tað er politiskur vilji til staðar, kann langtíðarveiðan av toski, hýsu og upsa undir Føroyum økjast munandi, uttan at neyðugt er at økja um veiðitrýstið.

Stovnsmetingar av toska- og svartkalvastovnunum við New Foundland

*Andras Kristiansen
Fiskirannsóknarstovan*

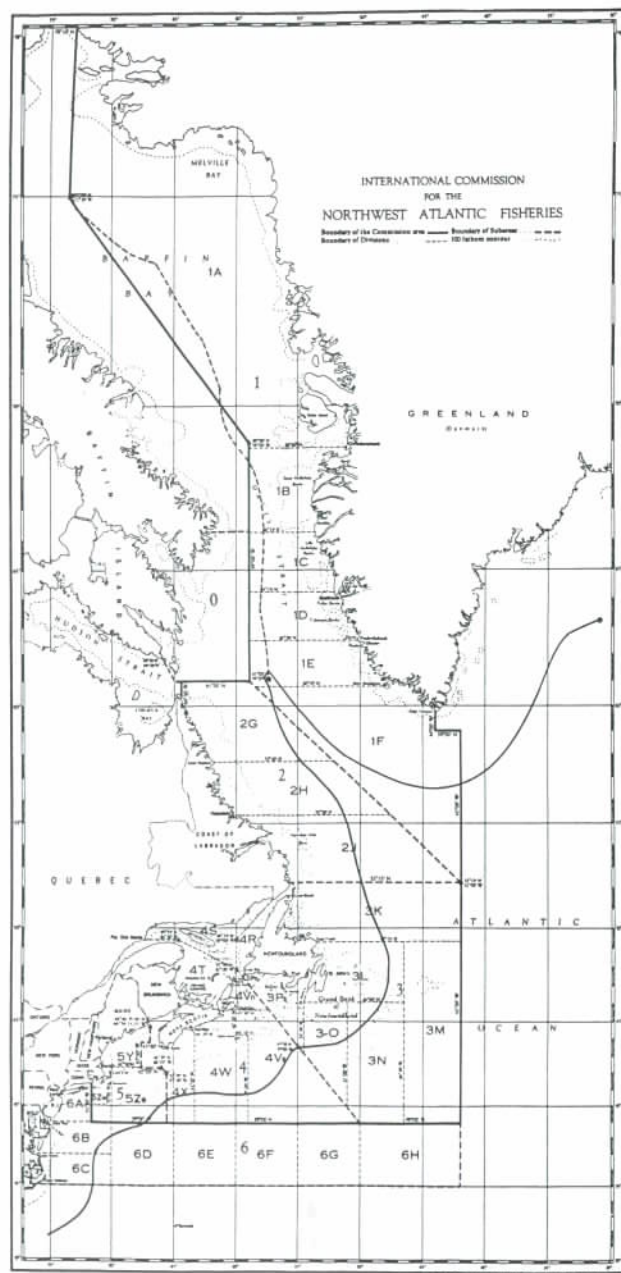
Síðani 1977 hevur tann føroyska veiðan við New Foundland (íroknað Flemish Cap) ligið um 6–8.000 tons, tá rækjuveiðan ikki verður tald við. Tó var veiðan í 1983 og 1984 nakað lægri. Gongdin í veiðini árinum 1960–1984 er lýst í talvu 1. Tann samlaða veiðan í 1984 var 4.312 tons móti 17.941 tons í 1970. Av toski vórðu í 1984 fiskað 3.768 tons móti 17.619 tons í 1970. Onnur fiskasløg, sum verða fiskað, eru m.a. svartkalvi og hemari. Veiðan av svartkalva í 1984 var 370 tons, og av hemara vórðu hetta árið fiskað 126 tons.

Fiskastovnarnir við New Foundland verða stovnsmettir av felagsskapinum North Atlantic Fisheries Organization, stýtt NAFO. Í hesi greinini skal í stuttum verða greitt frá metingum og tilmælum, sum NAFO hevur gjørt viðvíkjandi toska- og svartkalvastovnunum fyrri 1986, ið hava verið av áhuga fyrri føroysk skip síðstu árinum. Frágreiðingin er grundað á ritið NAFO SCS Doc. 85/22.

Økið, sum NAFO-felagsskapurin fevnir um, er býtt sundur í størri og minni øki. Hetta uppbýtið er víst á mynd 1.

1. Toskur í canadiskum øki (øki 2GH)

Í 1984 fiskaðu føroysk skip 710 tons av toski í hesum økinum. Hetta er kvota tillutað okkum frá Canada. Øki 2GH er innan fyrri canadiska 200 fjórðinga markið; hesin stovnurin verður tí ikki stovnsmettur av NAFO-felagsskapinum, og er tí heldur ikki nøkur altjóða stovnsmeting av hesum stovninum, men alt bendir á, at lítið hevur verið roynt eftir hesum stovni síðstu árinum, so veiðitrýstið hevur verið lágt.

Mynd 1. Sundurbýtingin av sjóøkinum, sum NAFO-felagsskapurin umfatar.

2. Toskastovnurin við Labrador/New Foundland (øki 2J, 3KL)

Tey síðstu árinum hevur veiðan av hesum stovninum ligið um 140–230.000 tons árliga. Til sammetingar kann nevast, at veiðan, tá hon var størst, var 800.000 tons; hetta var í 1968. Veiðan í 1984 var 231.000 tons, meðan tilmælt TAC var 266.000 tons. Áðrenn 1984 høvdu Føroyar eina kvotu í hesum økinum upp á 700 tons av toski, men varð hon ikki tillutað okkum fyri 1984. Tann føroyska veiðan í 1983 var 984 tons.

Í 1984 var ein stórur partur av veiðini 1978 og 1979-árgangirnir. Stovnurin er vaksin munandi síðstu árinum. Tað verður mettt, at gýtingarstovnurin, t.e. fiskur 7 ár og eldri, við ársbyrjan 1986 var um 750.000 tons. Til sammetingar kann nevast, at hann árinum 1977–78 var mettur til eini 125.000 tons.

Fyri 1986 verður mælt til, at veiðan ikki fer upp um 266.000 tons. Hetta er sama veiðinøgð, sum NAFO mælti til at veida í bæði 1984 og 1985.

3. Toskastovnurin á Flemish Cap (øki 3M)

Fyribils veiðitøl fyri 1984 vísa, at nøgðin av toski fiskað á Flemish Cap var 12.000 tons. Av hesum fiskaðu føroysk skip 3.058 tons. Tann árliga veiðinøgðin síðstu árinum hevur verið minni enn árinum frammanundan. Í tíðarskeiðnum 1963–1972 vórðu í miðal fiskað 41.000 tons árliga, men í tíðarskeiðnum 1973–1979 var veiðan um 27.500 tons í miðal um árið. Árinum 1980–1984 hevur veiðan ligið um 11.800 tons í miðal árliga.

Veiða upp á veiðiorku er minkað munandi síðstu árinum. Hetta er eisini galdandi fyri tey føroysku línuskipini.

1981-árgangurin verður mettur at vera góður. Ein munandi partur av veiðini í 1984 var 1981-árgangurin. Við skynsamiligum veiðitrýsti skuldi tað verið møguleiki fyri einum hampiligum vøkstri í stovnsstøddini komandi árinum. Tó verður víst á, at tað stóra veiðitrýstið á 1980 og 1981 árgangirnir hevur minkað munandi um teir góðu møguleikarnar fyri einum vøkstri í stovninum frá hesum árganginum.

Mett verður, at 1. januar 1985 var stovnurin um eini 30–35.000 tons til støddar. Somuleiðis verður mettt, at hetta er tað støðið, stovnurin hevur verið á síðani síðst í 1970-unum. Til sammetingar kann verða nevnt, at stovnurin í tíðarskeiðnum 1960–1965 í miðal var eini 200.000 tons.

Tann vísindaliga nevndin innan NAFO metir, at toskastovnurin á Flemish Cap er sera illa fyri. Árinum framman undan hevur verið mælt til ikki at loyva nakrari veiðu. Ásannandi avgerð, sum Fisheries Commission í NAFO hevur tikið, um at loyva eini veiðu í mesta lagi upp á 13.000 tons, so leingi gýtingarstovnurin er minni enn 85.000 tons, verður mælt til, at veiðan av toski á Flemish Cap í 1986 ikki fer upp um 13.000 tons.

4. Toskastovnurin í øki 3NO.

Veidan av hesum stovninum er minkað úr 277.000 tonsum í 1967 niður í 15.000 tons í 1978. Í 1984 vórðu fiskað 27.000 tons. Føroysk skip fiskaðu ikki tosk í hesum økinum í 1984; í 1983 fiskaðu tey um 300 tons.

Hesin stovnurin hevur verið illa fyri; tað hevur verið mælt til, at veiðitrýstið ikki gerst av stórt, soleiðis at stovnurin kann mennast aftur. Líkt er eisini til, at stovnurin er vaksin nakað síðstu árin. 1980-árgangurin verður mettur at vera góður, og tekin eru um at eisini 1981 og 1982 árgangirnir eru størri enn miðal. Mett verður, at gýtingarstovnurin við ársbyrjan 1986 var um 271.000 tons; (hetta er fiskur 3 ár og eldri).

Fyri 1986 verður mælt til, at veiðan ikki fer upp um 33.000 tons; tað er sama veiðinøgd, sum mælt varð til fyri 1985.

5. Svartkalvi við Vestur Grønland og Labrador (øki 1 og 0)

Tey síðstu árin hevur veiðan av svartkalva í hesum økinum verið minkandi. Í 1975 vórðu 25.000 tons fiskað, meðan veiðan síðstu árin hevur ligið um 6.000 tons. Tilmælt TAC hevur verið um 20–25.000 tons hesi árin.

Sambært fyrilistøl var veiðan í 1984 6.800 tons. Av hesum veiddu føroysk skip 370 tons; alt var fiskað í øki OB.

Tilfar er ikki tøkt fyri at kunna gera eina stovnsmeting av hesum stovninum. Mælt verður til eitt fyrirbyggjandi TAC upp á 25.000 tons í 1986; tað er tað sama sum fyri 1984 og 1985.

6. Svartkalvi við Labrador og New Foundland (øki 2,3 KL)

Tey síðstu 6 árin hevur veiðan av svartkalva við Labrador og New Foundland ligið millum 22–40.000 tons. Síðstu árin er parturin, sum er fiskaður í økinum 2H, vaksin munandi. Fyribilstøl fyri 1984 benda á, at veiðan hetta árið var 25.000 tons. Í 1984 fiskaðu føroysk skip ongan svartkalva í hesum økinum. Kvotan frá Canada upp á 500 tons varð ikki fiskað.

Líkt er til, at 1979- og 1980-árgangirnir eru góðir. Mett verður, at veiðitrýstið á henda stovnin er sera lágt. Fyri 1986 verður skotið upp, at seta TAC til 100.000 tons; í 1984 og 1985 var TAC ávikavist 55.000 og 75.000 tons.

Talva 1. Føroysk veiða við New Foundland 1960-1984. (Tons).

Ár	Toskur	Svartkalvi	Hemari	Annað	Tilsamans
1960	9.624	—	—	54	9.678
1965	14.186	—	1.078	243	15.507
1970	17.619	—	205	117	17.941
1975	9.421	825	—	131	10.377
1976	11.260	916	—	415	12.591
1977	6.860	1.280	—	370	8.510
1978	8.707	810	—	126	9.643
1979	8.262	50	—	333	8.645
1980	6.228	67	424	—	6.719
1981	6.892	170	340	—	7.402
1982	6.342	550	230	90	7.212
1983	4.360	777	190	45	5.372
1984	3.768	370	126	48	4.312